

Dato: 06.08.2021 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 21/12426 J.post ID: 21/149777
Saksbehandler: Siv Herikstad
Saksansvarlig: Siv Herikstad

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for barn og unge	17.08.2021	059/21
Formannskapet	25.08.2021	216/21

Overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring

Hovedutvalg for barn og unge-17.08.2021- 059/21

Innstilling:

1. Bærum kommune fremmer søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om forsøk med kommunal overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring i kommunen.
2. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med aktuelle departement.
3. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med Viken fylkeskommune.
4. Forsøket sees i sammenheng med kommunenes øvrige satsinger knyttet til videreutvikling av effektive og bærekraftige velferdstjenester rettet mot barn og ungdom.
5. Det tas forbehold om fullfinansiering av forsøket

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Bærum kommune fremmer søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om forsøk med kommunal overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring i kommunen.
2. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med aktuelle departement.
3. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med Viken fylkeskommune.
4. Forsøket sees i sammenheng med kommunenes øvrige satsinger knyttet til videreutvikling av effektive og bærekraftige velferdstjenester rettet mot barn og ungdom.
5. Det tas forbehold om fullfinansiering av forsøket

Alternativt forslag til vedtak - Alternativ 2

1. Bærum kommune fremmer søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om å gjennomføre forsøk med en begrenset overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring. Forsøket vil omfatte det ordinære opplæringstilbudet for ungdom i

aldersgruppen 16- 19 (23) år, ved de åtte videregående skolene i Bærum.

Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med aktuelle departement.

2. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid om forsøket med Viken fylkeskommune
3. Det utredes nærmere hvor omfattende en ansvarsdeling må være for å danne grunnlag for en reell vurdering av nytten ved en oppgaveoverføring fra et forvaltningsnivå til et annet.
4. Forsøket sees i sammenheng med kommunens øvrige satsinger knyttet til videreutvikling av effektive og bærekraftige velferdstjenester rettet mot barn og unge.
5. Det tas forbehold om full finansiering av forsøket.

SAKEN I KORTE TREKK

Kommunedirektørens redegjørelse om prosessen for å søke overtagelse av skoleeieransvaret for videregående skoler, ble behandlet første gang i Hovedutvalg for barn og unge 19.januar 2021 under sak 007/21 Referatsaker. Sak om [Prosess for å søke overtagelse av skoleeieransvaret for videregående skoler](#) ble opprettet under sak 008/21.

I møte 04.mai 2021 i Hovedutvalg for barn og unge ble det gitt en [Orientering om oppfølging av vedtak i Hovedutvalg Barn og unge om forsøkt med ansvar for videregående skoler](#) .

Tidligere behandling

Kommunedirektøren har iverksatt en initiell prosess for å søke et forsøk med kommunal overtagelse av skoleeieransvaret for den videregående opplæringen (VGO) ved de offentlige videregående skolene i Bærum.

Det har også tidligere vært igangsatt prosesser der Bærum kommune har ønsket å gjennomføre tilsvarende forsøk. I 2003 innvilget Kommunal- og regionaldepartementet søknad fra Bærum kommunes om forsøk om oppgavedifferensiering. Forsøket ble ikke gjennomført da det viste seg at det ville medføre en merkostnad på over 200 mill. Kr.

Under forberedelsene til regionreformen i 2014, foreslo Bærum kommune å innlede et arbeid for å ta ansvar for egne videregående skoler. Forslaget ble den gang ikke fulgt opp av kommunal og forvaltningskomiteen i Stortinget, med begrunnelse i at videregående opplæring fortsatt skulle ligge på regionalt nivå.

Redegjørelse

Saksfremlegget belyser hva et forsøk med overtagelse av skoleeieransvaret vil omfatte av oppgaveoverføringer, rammebetingelser og forsøkets mulige gevinster. Det er også gjort utredninger knyttet til forsøkets potensielle utfordringer og kostnader ved overtagelse av oppgaver.

Kommunedirektøren har utredet og vurdert to alternative løsninger for å gjennomføre et forsøk med overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring, der særlig omfanget av oppgaveoverføringen nyanseres.

Til grunn for kommunedirektørens vurdering ligger mål om sammenhengende og helhetlige tjenester i tråd FNs bærekraftmål. I tillegg tilfører ulike reformer, herunder [Regionreformen](#), [Fagfornyelsen](#) og [Fullføringsreformen](#) dimensjoner som må sees i sammenheng ved vurdering av

aktualiteten for å gjennomføre et forsøk.

Status for samarbeid med Asker

Dersom Asker kommune vil sende søknad om forsøk, vil Bærum kommune forespørre Asker om samarbeid i planlegging og gjennomføring av forsøket. Asker kommune har signalisert at de vil komme med tilsvarende utredning senere i 2021.

Prosess foreløpig søknad om forsøk jf. [Forsøksloven](#).

Et forsøk med overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring, innebærer et svært omfattende utredningsarbeid. I [rundskriv](#) om forsøk i kommuner og fylkeskommuner står det:

For at departementet skal kunne godkjenne forsøket, må søknaden inneholde forslag til lokale vedtekter for forsøket. Disse vedtektene må vere vedtekne av kommunestyre eller fylkesting, jf. forsøkslova § 5 andre ledd. Viss forsøket er eit samarbeid mellom fleire kommunar/fylkeskommunar, må vedtekta vere vedteken av alle kommunestyra/fylkestinga.

Det er vurdert som nyttig å få en foreløpig vurdering av om departementet ser det som interessant å gå videre med forsøksmodellen før det blir utarbeidet fullstendige vedtekter, og før forsøket blir vedtatt i kommunestyret. Kommunedirektøren anbefaler derfor at det sendes en foreløpig søknad jf. departementets anbefaling.

Om skoleeieransvaret i VGO

Videregående opplæring innbefatter opplæring av elever, lærlinger og lære kandidater, og strekker seg derfor ut over den opplæring som gis ved de videregående skolene. Grovt beskrevet omfatter skoleeieransvaret for VGO følgende oppgaver:

- a. Oppfylle retten til videregående opplæring for alle
- b. Yrkesrettet opplæring og fagopplæring
- c. Oppfølging og godkjenning av opplæringsbedrifter Voksenopplæring
- d. Dimensjonering og planlegging av Inntak
- e. Drifte og ivareta faglig kvalitet og utvikling i VGO, rektornettverk
- f. Voksenopplæring
- g. Karriereveiledning
- h. Kvalifiseringsarbeid
- i. Spesialundervisning,
- j. Pedagogisk-psykologisk tjeneste
- k. Oppfølgingstjenesten
- l. Skoleskyss
- m. Institusjonsundervisning
- n. Fagskoleutdanningen
- o. Klagebehandling ved inntak, eksamen, vitnemål og standpunktkarakterer.
- p. Skolebygg
- q. Skolekantiner
- r. System/teknisk utstyr/PC-ordninger o.l.
- s. Skoleforvaltning

Kommunedirektøren vil i det videre redegjøre for oppgaver og ansvar som følger av forsøk med

overtagelse av skoleeieransvaret for VGO.

Skoleeieransvaret for de videregående skolene er regulert av [Opplæringslova kap.3](#). Fylkeskommunen skal oppfylle retten til videregående opplæring for alle som er bosatt i fylkeskommunen. Opplæringsloven er en rettslov med klare pedagogiske plikter for skoleeier til et treårig utdanningsløp med tilpassinger, ulike former for praktisk og pedagogisk tilrettelegging m.m. Fylkeskommunen sitt opplæringsansvar omhandler både retten til videregående opplæring slik det er regulert i Opplæringsloven § 3-1 (ungdom som har fullført grunnskole eller tilsvarende opplæring) og § 4-3 A (voksne over 25 år med fullført grunnskole, men som ikke har videregående opplæring).

Den som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring som en del av ungdomsretten, har etter søknad rett til et års påbygging til generell studiekompetanse. Det samme gjelder andre som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring innen utgangen av det året de fyller 24 år. Retten gjelder de som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring i 2014, eller senere.

Opplæringsansvaret omfatter også elevgrupper med særskilte behov og retter, for eksempel elever med rett til videregående opplæring i og på tegnspråk (§ 3-9), blinde eller sterkt svaksynte elever som har rett til opplæring i punktskrift og opplæring i bruk av nødvendige tekniske hjelpemiddel (§ 3-10). Elever i videregående opplæring med et annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring, og de samme elevene har om nødvendig krav på tospråklig fagopplæring. Det er krav om kartlegging av elevenes norskkunnskaper, og det kan i visse tilfelle ligge plikt til å organisere særskilt opplæringstilbud for nyankomne elever i egne grupper (§ 3-12).

Opplæringsansvaret innebærer videre at det tilbys opplæring som gir studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse. Fylkeskommunen har plikt til å gi tilbud om opplæring som lærlinger og lære kandidater ikke kan få i lærebedrift (§ 3-3).

Fylkeskommunens ansvar for videregående opplæring i bedrift etter opplæringsloven kap. 4 innebærer i tillegg til ansvaret for selve opplæringen, også ansvar for godkjenning av lærebedrifter, veiledning, kontroll og oppfølging av rapportering fra de samme bedriftene.

Opplæringsansvaret for videregående opplæring innebærer at det må legges til rette for at retningslinjer som er fastsatt av departementet, for innholdet i og omfanget av undervisningstilbudet, overholdes; herunder retningslinjer for vurdering av elevene, eksamensanordninger, klageordninger, krav til dokumentasjon, vurdering av enkeltelevs tidligere opplæring og/eller praksis m.m. Læreplanene skal ligge til grunn for undervisningen, og den enkelte skole skal organiseres i tråd med forskrifter fastsatt av departementet.

Opplæringsloven pålegger også fylkeskommunen å ha en oppfølgingstjeneste for ungdom som har rett til opplæring etter opplæringsloven § 3-1. men som ikke er i opplæring eller arbeid (jf. opplæringsloven § 3-6).

Etter opplæringsloven Kap. 5 har fylkeskommunen ansvar for tilrettelegging av spesialundervisning, etablering av pedagogisk-psykologisk tjeneste mm.

Inntak og utdanningsprogram

Fylkeskommunene har ansvar for å planlegge, dimensjonere, koordinere inntak, drifte og ivareta faglig kvalitet og utvikling innenfor VGO. Ansvarer gjelder både ungdom med opplæringsrett,

voksne med opplæringsrett og visse personer uten opplæringsrett. Ansvaret omfatter også spesialundervisning. Planleggingen og dimensjoneringen skal ivareta så vel ønskene til søkerne som behovet samfunnet har for VGO i alle utdanningsretninger.

Fylkeskommunene skal tilby både studieforbereidende og yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Tilbudsstrukturen i VGO består av tolv forskjellige utdanningsprogrammer på første trinn (Vg1). Alle utdanningsprogrammer har fellesfag (norsk, matematikk, naturfag, engelsk, samfunnsfag og kroppsøving), men omfanget varierer mellom studieforbereidende og yrkesfaglige utdanningsprogrammer.

Innenfor de tolv utdanningsprogrammene er det mulig å velge blant ulike programområder på Vg2 og Vg3. På yrkesfag er det 55 mulige programområder på Vg2 som leder fram til rundt 190 ulike sluttkompetanser. Etter Vg2 fortsetter elevene på det samme utdanningsprogrammet, enten i skole eller i to års opplæring og verdiskapning i bedrift (læretid) i yrkesfaglige utdanningsprogrammer.

Fylkeskommunene samarbeider i stor grad med andre regionale aktører. NAV og Innovasjon Norge er de hyppigste samarbeidspartnerne, men det samarbeides også med NHO regionalt og fylkets høyskoler.

Fylkeskommunen har også ansvaret for barn og unge i sosiale og medisinske institusjoner og opplæringstilbudet innenfor kriminalomsorgen. I dag er det etablert et opplegg med undervisning ved Ila landsfengsel i regi av Rud videregående skole.

Tall og fakta for de åtte videregående skolene i Bærum

Samlet sett har Viken over 42 000 elever i VGO, og av disse går over 40 000 elever på videregående skoler i fylkeskommunal regi.

Ved de videregående skolene i Bærum kommune er det til sammen 5007 elever som mottar opplæring, jf. tall i tilstandsrapporten for vgs. i Viken, skoleåret 2019-20.

Det er til sammen 5651 elevplasser ved de videregående skolene i Bærum jf. Viken fylkeskommunes tilstandsrapport for skoleåret 2019-20.

Videregående skole:	Utdanningsprogram
Dønski	Studiespesialisering, Idrettsfag og tilrettelagt
Eikeli	Service og samferdsel, studiespesialisering.
Nadderud	Idrettsfag og Studiespesialisering. I tillegg har skolen opplæring for minoritetsspråklige elever.
Rosenvilde	Kunst, design og arkitektur, Studiespesialisering, Helse- og oppvekstfag, Medier og kommunikasjon, Restaurant- og matfag, Påbygging til generell studiekompetanse.

Rud	Musikk, dans og drama, Bygg- og anleggsteknikk, Design og håndverk, Elektrofag, Helse- og oppvekstfag, Teknikk og industriell produksjon, Påbygging til generell studiekompetanse, Tilrettelagt opp-læring og opplæring for minoritetsspråklige elever. I tillegg har skolen voksenopplæring, fagskole og de organiserer undervisningen ved Ila fengsel.
Sandvika	Studiespesialisering, Helse- og oppvekstfag, Medier og kommunikasjon og Til-rettelagt opplæring.
Stabekk	Studiespesialisering og Naturbruk. I tillegg har skolen voksenopplæring.
Valler	Studiespesialisering.

Aktuelle lovverk og føringer

Regionreformen

Fylkeskommunen fikk i forbindelse med sammenslåingen 1. januar 2020 overført nye oppgaver fra staten, herunder ansvaret for det regionale integreringsarbeidet. Dette innebærer bl.a. at fylkeskommunen skal utarbeide planer for kvalifisering av innvandrere og anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket, samt sørge for tilbud om karriereveiledning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltagere som går fulltid i videregående opplæring.

Fagfornyelsen

I fagfornyelsen blir sentrale samfunnsutfordringer koblet til læreplanen gjennom de tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling.

Fagfornyelsen skal gjøre skolefagene tydeligere ved å redusere omfanget og formulere kjerneelementer, og den skal styrke sammenhengen mellom fag og mellom ulike deler av læreplanverket. Dybdelæring er et sentralt begrep for å ivareta intensjonene i fagfornyelsen.

Fullføringsreformen – 2020-21 - med åpne dører til verden og fremtiden

Meld. St. 21 (2020 – 2021) ble vedtatt i Stortinget 01.06.21. Reformen innebærer bl.a. at alle som begynner på videregående opplæring, skal få rett til å fullføre utdanningen. Med utvidet rett til videregående opplæring vil fylkeskommunene og skolene få et større ansvar for de elevene som ikke lykkes med å bestå ett eller flere fag på første forsøk, men også til å lage bedre tilpassede opplæringsløp fra starten av. I tillegg innføres det en rett til lære plass eller et likeverdig tilbud for linjene der dette er en del av løpet. Fullføringsreformen sikrer bl.a. alle som begynner i VGO rett til opplæring frem til studie- eller yrkeskompetanse. Det innføres en plikt til å jobbe systematisk og forebyggende med elever som står i fare for å stryke i fag. Elevene skal få mer fordyping mer relevant opplæring og mer valgfrihet og alle elever med kort botid og svake norskferdigheter skal få et overgangstilbud når de starter VGO.

Rammebetingelsene jf. Forsøksloven og Arbeidsmiljøloven Kap. 16

Et forsøk må utformes i tråd med forsøksloven. I rom forsøk i kommuner og fylkeskommuner, følger

det av forsøkslova § 3 at det kan godkjennes forsøk med avvik fra hvordan staten, fylkeskommunen og kommunene organiserer virksomheten sin eller løser oppgavene sine. Dette gjelder også oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene. Rundskrivet peker på blant annet følgende som vil være av betydning for hvordan Bærum kommune vil kunne planlegge og vurdere et prosjekt med overtagelse av skoleeieransvaret.

- Statlig og kommunal forvaltning kan gjennom forsøkslova få prøve ut løsninger som kan føre til ei mere effektiv organisering, raskere sakshåndtering eller bedre tjenester for brukerne.
- Kommunene må legge til grunn at forsøket skal være reversible, og at det skal være mulig å gå tilbake til ordinær løsning etter at forsøksperioden er avslutta.
- Gevinstene av forsøket bør stå i forhold til de ressursene som gjennomføringa av forsøket krever.

Godkjenning gis for en periode på inntil fire år. Forsøksperioden kan forlenges med inntil to år. I et forsøk med overtagelse av skoleeieransvaret for vgs. vil det være mest hensiktsmessig at forsøksperioden søkes for å gjelde for 6 år, slik at forsøket kan omfatte to hele kull på vgs.

Arbeidsgiveransvar i forsøksperioden

En overtagelse av skoleeieransvar vil innebærer en overføring av medarbeidere som ved en [virksomhetsoverdragelse](#). Det må utredes videre hvordan en virksomhetsovertagelse ev lar seg løse innenfor rammene av forsøksloven.

Tall fra fylkeskommunens [tilstandsrapport](#) viser at det ved de åtte videregående skolene i Bærum (skoleåret 2017-18) var om lag 641 stk. pedagogisk personell og 128 stk. ikke pedagogisk personell.

Økonomi og finansiering

Driftsutgifter og lønnskostnader pr. elev er betydelig høyere i yrkesfaglige utdanningsprogram enn for studiespesialiserende. De videregående skolene i Bærum har full dekning på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Det er rimelig å anta at Bærum også har en viss overdekning, sett opp mot elevantallet. Finansieringen pr. elevplass kan variere utfra skoleeiers vedtatte modell.

Det samlede budsjettet for skolene var, for skoleåret 2017-18, på **kr 726,1 millioner**, mens det for skoleåret 2019-2020 var på **kr 599,1 millioner**. Normalt beregnes det at mellom 80 - 90 prosent av skolenes driftsbudsjett er lønnskostnader.

Det må utredes nærmere hva som har bidratt til at budsjettet ved skolene er **reduert med kr 127 millioner på to år**, men det er sannsynlig at det henger sammen med hva som skal inngå i skolenes lokale budsjett etter regionreformen ble innført i 01.01.2020.

Den totale økonomiske konsekvensen for Bærum kommune må utredes videre som del av eventuelt planleggingsarbeidet.

Skolebygg og eiendomsmasse

Et forsøk vil forutsette at Bærum kommune kan disponere skole- og undervisningsbygg som blir benyttet til videregående opplæring i dag. Kommunedirektøren ser det som lite hensiktsmessig å overføre eiendomsretten for de aktuelle skolebyggene i en forsøksperiode. Det vil kreve en omfattende registrerings- og dokumentasjonsprosess og også aktualisere verdispørsmål,

dokumentavgift med mer. I tillegg vil de samme prosessene påløpe ved en ev reversering, dersom resultatet av forsøket skulle bli en tilbakeføring til fylkeskommunen.

Det vil i et forsøk være relevant for Bærum kommune å legge opp til en løsning som gir kommunen tillatelse til å disponere skole- og undervisningsbyggene i form av leieavtaler med fylkeskommunen. Forsøksloven forutsetter dessuten at det i forsøksperioden lykkes for kommunen å komme frem til en løsning med fylkeskommunen, der fylkeskommunens planer og langtidsperspektiver for vedlikehold og utvikling av skolebygg, nybygg og det øvrige arbeidet knyttet til utstyr for og dimensjonering av utdanningstilbudet ikke forringes.

Presentasjon av alternativ 1 og 2

Kommunedirektøren har utredet to ulike alternativ for forsøk med overtagelse av skoleeieransvaret for VGO. Omfanget av oppgavene knyttet til alternativ 1 og 2 er vurdert slik det fremgår av skjema nedenfor. Det er usikkert om oppgaver merket med* bør overføres til lokalt nivå for en forsøksperiode. Det bør diskuteres med departementet hvilket omfang oppgaveoverføringen eventuelt skal ha.

Skoleeieransvar for VGO	Alternativ 1	Alternativ 2 Begrenset omfang
Oppfylle retten til videregående opplæring for alle (med fullført grunnskoleopplæring)	X	X
Yrkesrettet opplæring og fagopplæring	X	X
Oppfølging og godkjenning av opplæringsbedrifter	X	X
Dimensjonering og planlegging av inntak	X	X*
Drifte og ivareta faglig kvalitet og utvikling i VGO, rektornettverk	X	X
Voksenopplæring	X	
Karriereveiledning	X	X*
Kvalifiseringsarbeid	X	
Spesialundervisning	X	X
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	X	X

Oppfølgingstjenesten	X	X
Skoleskyss	X	
Institusjonsundervisning	X	
Fagskoleutdanningen	X	
Klagebehandling ved inntak, eksamen, vitnemål og standpunktkarakterer.	X	X*
Skolebygg	X	
Skolekantiner	X	*
System/teknisk utstyr/PC-ordninger o.l.	X	*
Skoleforvaltning	X	X

Alternativ 1

Bærum kommune fremmer søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om forsøk med kommunal overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring i kommunen.

Alternativ 1 vil i utgangspunktet omfatte alle de ulike pliktene som fylkeskommunen har etter opplæringsloven og som er vedtatt i fullføringsreformen, slik det er gitt eksempler på i dette saksfremlegget.

En helhetlig overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring i Bærum kommune, vil kunne medføre betydelige merkostnader for kommunene, men det er foreløpig uklart hvor mye. Merkostnadene vil særlig kunne knyttes til vedlikehold, utvikling og leie av bygningsmassen. En fullstendig finansieringsordning må utredes nærmere i samarbeid med departementet og fylkeskommunen.

En helhetlig overtagelse av skoleeieransvaret vil også være utfordrende å få til innenfor rammebetingelsene som er redegjort for i forsøksloven, jf. forsøkslovens krav om at forsøket må kunne være reversibelt og at gevinstene av forsøket bør stå i forhold til de ressursene som gjennomføringen av forsøket krever.

Det tar normalt minst et halvt år å behandle søknader om forsøk vedrørende overtagelse av oppgaver mellom forvaltningsnivåer. Det betyr at et eventuelt positivt svar på en søknad om forsøk fra Bærum august 2021, vil komme etter at forberedelsene til skoleåret 2022/2023 er startet opp.

Overføring av skoleeieransvar fra fylke til kommune innebærer også at det må gjøres endringer av overføringer i statsbudsjettet.

Begge disse hensyn gjør at kommunedirektøren anser at et forsøk tidligst kan starte opp med virkning fra skoleåret 2023/2024. Det vil derfor være hensiktsmessig at Bærum kommune, i første omgang, fremmer en foreløpig søknad.

Alternativ 2

Bærum kommune fremmer søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om å gjennomføre forsøk med en begrenset overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring. Forsøket vil omfatte det ordinære opplæringstilbudet for ungdom i aldersgruppa 16 – 19 (23) år, ved åtte videregående skoler i Bærum.

Det er mulig at et forsøk med en begrenset overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring vil være gjennomførbart innenfor kravene i forsøksloven, men det er sannsynlig at det allikevel vil påløpe betydelig merkostnader for kommunen. Merkostnadene vil særlig gjelde en utvidelse av administrasjon og driftsoppfølging. En fullstendig kostnadsoversikt er også avhengig av en eventuell leieavtale knyttet til bygningsmassen, verksteder og annet utstyr.

Kommunedirektøren ser det helhetlige opplæringsløpet som naturlig avgrensende ved 23 år. Det er rimelig å anta at voksne vil kunne ha større nytte av et regionalt tilbud for å få oppfylt sin rett til kompetanse, jf. fullføringsreformen. Voksne har av flere grunner behov som best dekkes utover kommunegrensen, bl.a. fordi de har en større og mer variert erfarings- og kompetansebakgrunn. Voksne kan også enklere forflytte seg geografisk, enn det ungdommer i prinsippet kan.

Ungdomsgruppen i alderen 16 – 19 (23) år, skiller seg ut fra resten av befolkningen i kommunen, ved at de, for perioden de mottar videregående opplæring, har sine rettigheter plassert på et annet forvaltningsnivå. Overtagelse av skoleeieransvaret vil gi kommunen en helhetlig oppfølging for barn og unges opplæring og oppvekstvilkår i et 13- årlig løp.

Det må utredes nærmere hvordan et slikt forsøk kan finansieres. Det må også utredes nærmere hvor omfattende en ansvarsfordeling må være for å danne grunnlag for en reell vurdering av nytten ved en oppgaveoverføring fra et forvaltningsnivå til et annet.

Kommunedirektørens vurdering

Bærum kommune jobber aktivt for å oppnå FNs bærekraftsmål. Det er særlig gjennom å vektlegge mer samhandling og å samarbeide på tvers av tjenestene, at vi vil kunne legge bedre til rette for gode liv og like muligheter for våre innbyggere. Det er potensielle gevinster ved å gjennomføre et forsøk med overføring av skoleeieransvaret for VGO. til lokalt nivå.

En overføring av skoleeieransvaret, der elevenes helhetlige opplæringsløp ivaretas av kommunen, vil muligens kunne bidra til økt kvalitet på det faglige arbeidet i skolen. Både det pedagogiske, men kanskje særlig det didaktiske innholdet i skolens oppgaver vil kunne bli styrket gjennom en helhetlig

plan for den enkelte elev. Spesielt for elever med spesifikke tilretteleggingsbehov. Tilpasninger vil for denne gruppen kunne starte allerede på ungdomstrinnet og videreføres i den videregående opplæringen. Skolene vil også kunne jobbe mer i tråd med intensjonen i fagfornyelsen, der det å styrke elevenes utvikling av dybdelæring og forståelse, er uttalt som viktig for fremtiden.

Et helhetlig opplæringsansvar vil kunne gi kommunen mulighet til å styrke oppfølgingen av elever, bl.a. gjennom økt systematikk i det forebyggende arbeidet rundt elever i risiko for frafall. Overgangen fra ungdomsskole til videregående skole er spesielt sårbar, det er derfor særlig viktig at tjenestene samarbeider og jobber helhetlig og tverrsektorielt for å ivareta elevene.

I et forsøk med en overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring, vil kommunen kunne bidra til økt kunnskap om hva et helhetlig skoleeierskap har å si for kvaliteten, effektiviteten og innholdet i tjenestene rundt barn og unge. Et slikt forsøk vil kunne danne nye forutsetninger og praksis knyttet til helhetstenkingen og samarbeid på tvers av skolenivå, fagområder og tjenester.

Som samfunnsutvikler skal kommunen ta en aktiv rolle for innovasjon og fremtidsrettede løsninger. Kommunedirektøren kan se at det i en tid som denne, der det stilles krav om økt effektivitet og riktig kvalitet i tjenestetilbudet for våre innbyggere, også fordrer at vi også utforsker hva samfunnsstrukturene har å si for effektiviteten og kvaliteten i tjenestene.

Avsluttende kommentarer

Skoleeieransvaret for videregående opplæring er, som vist, omfattende og har flere implikasjoner utover innholdet i selve opplæringen. Et forsøk med skoleeieransvaret for VGO vil også innebære ansvar og oppfølging av bygningsmassen, herunder skolebygg, verksteder og haller inkludert alt utstyr til yrkesfagene.

Kommunedirektøren ser at det kan være flere fordeler knyttet til stordrift som i Viken fylkeskommune. Spesielt gjelder dette økonomi knyttet til drift og administrasjon. I tillegg har skolene god nytte av å tilhøre et stort faglig nettverk på tvers av kommunegrensene. Det samme gjelder elevenes mulighet til å velge utdanningsprogram på tvers av kommunegrensene. Det er også noe usikkert om en kommunal overtagelse av skoleeieransvaret for VGO vil kunne sikre yrkes- og fagopplæringen på en god nok måte jf. fullføringsreformen, sammenliknet med en regional aktør. Videre vurderer kommunedirektøren at gjennomføringen av forsøket sannsynligvis må vurderes som en virksomhetsoverdragelse, samt en utvidelse av kommunens administrasjon. Forsøksloven forutsetter at forsøket ikke forringer folkekommunens allerede vedtatte planer for utvikling i perioden forsøket gjennomføres. Gevinstene av forsøket bør også stå i forhold til de ressursene forsøket krever. Kommunedirektøren ser det som en forutsetning at forsøket fullfinansieres av departementet. En prosess med foreløpig søknad vurderes som hensiktsmessig.

Forslag fremmet av Elisabeth Nasset, Ap

Bærum kommune fremmer ikke søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om et forsøk når det gjelder å overta skoleeieransvaret for den videregående opplæringen i kommunen.

Forslag fremmet av Elen Gjevik, V

Kommunedirektøren bes komme tilbake med en beregning om hva det vil koste Bærum kommune å overta skoleeieransvar for den videregående opplæringen i kommunen.

Votering:

Elisabeth Nassets forslag fikk 4 stemmer (2Ap, V, R) og falt.

Elen Gjeviks forslag fikk 5 stemmer (2Ap, V, KrF, R) og falt.

Kommunedirektøres forslag ble vedtatt mot 4 stemmer (2Ap, V, R).

Mindretallsanke

Mindretallsanke fra Elisabeth Nasset (Ap):

Saken forelegges formannskapet til avgjørelse, jfr. reglementets del I «Felles saksbehandlingsregler for folkevalgte organer» § 3-13.

Hovedutvalg for barn og unge-17.08.2021- 059/21:**Innstilling:**

1. Bærum kommune fremmer søknad til Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om forsøk med kommunal overtagelse av skoleeieransvaret for videregående opplæring i kommunen.
2. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med aktuelle departement.
3. Det etableres en dialog om prosess og samarbeid i forsøket med Viken fylkeskommune.
4. Forsøket sees i sammenheng med kommunenes øvrige satsinger knyttet til videreutvikling av effektive og bærekraftige velferdstjenester rettet mot barn og ungdom.
5. Det tas forbehold om fullfinansiering av forsøket